

The Teachers of the Future within the Framework of Educational Philosophies: A Metaphoric Study*

Ferat YILMAZ**

Derya EKİNCİ***

Leyla ABAY***

Melike GEYİK***

Rahime KUTAT***

Seyran YEŞİL***

Received: 21 February 2013

Accepted: 28 September 2015

ABSTRACT: The main purpose of this study is to examine the future teachers' thoughts about what kind of a teacher they want to be in the future via metaphors. In this direction, it is wanted 230 pre-service teachers who study in Dicle University Ziya Gökalp Faculty of Education in 2011-2012 academic year to complete the sentences of "I want to be a teacher like Because.....". The data obtained from this study were analyzed by using qualitative and quantitative research methods. According to results of this study, participants produced 193 valid metaphors about teacher concept that they want to be in the future. These metaphors collected under four categories which are progressive teachers of the future, reconstructivist teachers of the future, perennial teachers of the future and essentialist teachers of the future in terms of common characteristics of metaphors. According to results obtained from this study, pre-service teachers mostly adopt progressivism educational philosophy and they adopt essentialist educational philosophy at the lowest rate.

Key words: educational philosophy, future teacher, metaphor, pre-service teachers.

Extended Abstract

Purpose and Significance: Teaching is an occupational field taking on governments' education, training and management tasks and which has social, cultural, economic, scientific and technologic dimensions. The researches about developing teaching profession show that professional development is necessity for carrying on this profession properly and rising quality of education in schools. Because of that, future teachers should undertake new roles in addition to the roles specified in laws. When thinking these roles within the framework of educational philosophies, it is thought that future teachers should conduct according to progressivism and reconstructivism; not according to perennialism and essentialism. Therefore it is important to determine which educational philosophies are adopted by future teachers. For this aim, we can use metaphors as an effective tool. Metaphors can be used for their ability to capture complex constructs in the field and their utility as vehicles for reflection and consciousness rising among educators. The main purpose of this study is to determine the future teachers' thoughts about what kind of a teacher they want to be in future via metaphors. In this direction, answers were sought for following questions:

* This article was presented at the 3rd National Congress on Curriculum and Instruction, May 07-09, 2014, Gaziantep University, Gaziantep, Turkey.

** Corresponding Author: Res. Assist., Dicle University, Diyarbakır, Turkey, yilmazferat@hotmail.com

*** Undergraduate students, Dicle University.

- Which metaphors are used to consubstantiate with the kind of teacher which pre-service teachers want to be in the future?
- Which educational philosophies these metaphors reflect?

Methods: To collect, analyze and interpret the data obtained from this study, qualitative and quantitative research methods used together. This study was carried out by participation of 230 pre-service teachers who study in Dicle University Ziya Gökalp Faculty of Education in 2011-2012 academic years. To determine participants convenience sampling was used. To collect the data of this study form of “The Teachers of the Future within the Framework of Educational Philosophies: A Metaphoric Study” prepared by researchers was used. This form consists of two parts. In first part, it is wanted pre-service teachers to fill in the blanks with their personal information such as gender, grade, and department. In second part, to determine the metaphors that pre-service teachers use for stating the kind of teacher that they want to be in the future, it is wanted them to complete the sentence of “I want to be a teacher like..... in future”. Finally, to explain why they used these metaphors it is wanted them to complete the sentence of “Becausse.....”. To analyze the data, some steps such as coding and selecting, collecting sample metaphor images, categorizing, providing validity and reliability, analyze the quantitative data were followed.

Results: According to results of this study, pre-service teachers used 77 different metaphors to define the kind of teacher model that they wanted to be in future. Pre-service teachers mostly used metaphors of “sun (%38.6); philosopher (%17.37); gardener (%15.44); mother (%15.44); jenny wren (%15.44); king (%11.58); friend (%11.58); ant (%9.64); star (%9.65) and light (%9.65)” to define the teacher model that they want to be in the future. 48.42 percent of the metaphors reflect the features of progressive teachers of the future, 26.32 percent of metaphors reflect the features of reconstructivist teachers of the future, 14.74 percent of metaphors reflect the features of perennial teachers of the future and 10.53 percent of metaphors reflect the features of essentialist teachers of the future. There are some metaphors such as sun (%14.13); philosopher (%6.52); mother and friend (%5.43); moon, light and Prophet (%4.35); jenny wren and guide (%3.26); mirror, farmer and fellow (%2.17); Mevlana, vitamin and life coach (%1.09) under the category of progressive teacher of the future. There are some metaphors such as gardener (%12); jenny wren and ant (%8); philosopher (%6); mother and water (%4) under the category of reconstructivist teachers of the future. Pre-service teachers mostly used diamond, book and star (%7.14) under the category of perennial teachers of the future. They mostly used king (%30); building contractor, ivy, Shams and technical director (%5); candle, and painter (%10) under the category of essentialist teachers of the future.

Discussion and Conclusions: In this study it was concluded that pre-service teachers adopt mostly progressivism educational philosophy and they adopt essentialist educational philosophy at lowest rate. In another study it was found that primary school teachers' perceptions about self-philosophies are about idealism philosophy at lowest rate. When thinking that idealism direct essentialist educational philosophy, we can say that these findings support each other. A researcher concluded that while 1st grade students adopt perennialism and essentialism educational philosophies, 4th grade students adopt progressivism and reconstructivism educational philosophies. In this study, it was concluded that all of the pre-service teachers mostly adopt progressivism and reconstructivism educational philosophies, too. In a study, it was determined that teachers mostly adopt perennialism educational philosophy. In contrast, pre-service teachers adopt progressivism educational philosophy at lowest rate. These findings are promising for future. In line with these findings we can suggest that pre-service teachers should be informed about educational philosophies.

Eğ itim Felsefeleri Ç erçevesinde Geleceğ in Öğ retmenleri: Metaforik Bir Ç alışma *

Ferat YILMAZ**

Derya EKİNCİ***

Leyla ABAY***

Melike GEYİK***

Rahime KUTAT***

Seyran YEŐ İL***

Makale G önderme Tarihi: 21 Şubat 2013

Makale Kabul Tarihi: 28 Eylül 2015

ÖZET: Bu araştırmanın amacı, öğ retmen adaylarının gelecekte nasıl bir öğ retmen olacaklarıyla ilgili d ũřüncelerini metaforlar aracılığ ıyla incelemektir. Bu amaç doğ rultusunda, 2011-2012 öğ retim yılında, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğ itim Fakültesinde öğ renim gören 230 öğ retmen adayından; “Gelecekte... gibi bir öğ retmen olmak istiyorum. Ç ünkü...” cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Araştırmada elde edilen veriler, nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, katılımcılar gelecekte olmak istedikleri öğ retmen kavramına ilişkin 193 geçerli metafor üretmiştir. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından geleceğ in ilerlemeci öğ retmenleri, geleceğ in yeniden kurmacı öğ retmenleri, geleceğ in daimici öğ retmenleri ve geleceğ in esasici öğ retmenleri olmak üzere dört kategori altında toplanmıştır. Bu ç alışmada elde edilen sonuçlara göre öğ retmen adayları geleceğ e yönelik olarak en çok ilerlemeci, en az daimici eğ itim felsefelerini benimsemektedir.

Anahtar Sözcükler: eğ itim felsefeleri, geleceğ in öğ retmeni, metafor, öğ retmen adayları.

Giriş

Öğ retmenlik; devletin eğ itim, öğ retim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan (Milli Eğ itim Temel Kanunu, 1973); sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutları olan, profesyonel statüde bir uğ raşı alanıdır (Ç elikten, Ş anal ve Yeni, 2005). Öğ retmenlik mesleğ inin geliştirilmesi alanında yapılan araştırmalar, bu mesleğ in gereğ ince yürütülmesi ve okullardaki eğ itim kalitesinin yükseltilmesi için mesleki gelişimin bir zorunluluk olduğ unu göstermektedir (Seferoğ lu, 2001). Bu yüzden geleceğ in öğ retmenleri, yasalarla belirtilen görev ve rollerinin d ışında, sürekli olarak yeni roller üstlenmelidir (Aydın, Ş ahin ve Topal, 2008). Bu roller, 21. yüzyılın eğ itim politikalarının nasıl olacağ ı ile şek illenecektir. 21. yüzyılda teknoloji, her geç en gün en büyük bilgi kaynaklarına ulaşmayı kolaylaştırarak, öğ renme öğ retme sürecini geliştirecek, proje gerç ekleştirme olanakları artacak, eğ itim programları zenginleşecektir. Bu yüzden gelecekte; d ũnyada ve toplumlarda meydana gelen bu gelişmelere uyum sağ layacak, bu imkânlardan azami düzeyde yararlanacak öğ retmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu öğ retmenler, ç ađ daş toplumdaki diğ er insanlarla ç eşitli ortak özelliklere sahip olmakla beraber, öğ retmenlik mesleğ ine ö zğ ü bazı özelliklere de sahip olmalıdır (Aybek, 2007; Celep, 2004; Zembat, 2010).

Geleceğ in öğ retmeninin hangi özelliklere sahip olması gerektiğ ine yönelik ç eşitli görüşler bulunmaktadır. Geleceğ in öğ retmeni, aslını bozmadan, yeni durumları mevcut durumlara uyarlamalıdır. Cesur, sağ lam ve net bir duruş sergilemelidir. Öğ retimin hedeflerine göre öğ renme ortamını düzenleyebilmeli, bulunduğ u ç ađ ın

* Bu makale, 07-09 Mayıs 2014 tarihlerinde düzenlenen 3. Ulusal Eğ itim Programları ve Öğ retim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Sorumlu Yazar: Araç. Gör., Dicle Üniversitesi, Diyarbakır, yilmazferat@hotmail.com

*** Lisans Öğ rencileri, Dicle Üniversitesi.

olanaklarını kullanabilmeli ve öğrencilerine bunu en iyi şekilde aktarabilmelidir (Tutkun ve Aksoyalp, 2010). Kendini sürekli güncellemelidir. Bilişim teknolojilerini kullanabilmelidir. Çocuğa ve bireye değer vermelidir (Ocak ve Gündüz, 2006). Bilginin kaynağı değil, bilgiye giden yolun yol göstericisi olmalıdır (Yeşilyurt, 2006). Öğrencilerine; tek bir kaynaktan bilgiyi alıp ezber yaptırtmak yerine, öğrencileri bilgi ve becerilerine göre düşündürüp, onları araştırmaya yönlendirmelidir (Balay, 2004). Hem evrensel değerleri hem de milli değerleri güçlendirmeli, değişen dünya değerlerine uyum sağlayan bireyler yetiştirmelidir (Altunay ve Yalçınkaya, 2011). Çevre bilinci ile donanımlı olmalıdır. Kendi mesleki alanıyla ilgili mesleki bilginin yanında, yeterli düzeyde farklı fen ve sosyal alanlarıyla ilgili bilgi ve becerilere de sahip olmalıdır. Küreselleşen dünyaya uyum sağlamalıdır. Bunun için en az bir yabancı dil bilmelidir (Çermik ve Turan, 1997). Öğrencilerin sosyal ve kültürel farklılıklarına saygı duymalıdır. Diğer öğretmen, yönetici ve uzmanların başarılı deneyimlerinden yararlanmalıdır (Temel Eğitime Destek Projesi [TEDP], 2006). Özgür, belli bir dünya görüşüne sahip, sosyal yapıyı tanıyan, yenilikçi ve atılımcı bireyler yetiştirebilmelidir (Muşta, 2006). Geleceğin öğretmenlerinin sahip olması gereken özelliklere ilişkin tüm bu görüşler, eğitim felsefeleri bağlamında düşünülünce, geleceğin öğretmenlerinin daimici ve esasici eğitim felsefelerinden, ilerlemeci ve yeniden kurmacı eğitim felsefeleri çerçevesinde davranmaları gerektiğini düşündürmektedir.

Çünkü **daimici öğretmen**, eğitimi hayata hazırlık olarak algılar. Dünyanın maddi ve manevi gerçeklerini tanıtacak entelektüel ve evrensel bir eğitim vermeye çalışır. Kendilerini akıllıca yönetebilen, sağlam, doğru karakterli ve ideal tip insanı yetiştirmeyi amaçlar. Ona göre gerçek, her yerde, her zaman aynıdır. İnsan doğası, değişmez bir yapıdadır. Öğrenciler açısından kültürel ve ahlaki bir modeldir. Öğrencilere insani değer ve gelişim ilkelerini öğretir. Öğrenciler, sahip olduğu güçten dolayı, kendisine saygı duymalıdır. Klasik kitapların eğitimini önemser. Ona göre okul müfredatı, insan yaşamındaki evrensel ve tekrar eden konulara önem vermelidir. Çocukların küçük yaşta okuma, yazma ve dinleme gibi becerileri kazanması gerektiğini düşünür. İleriki yaşlarda ise eğitim kuramı, tarih, dil, matematik mantık, edebiyat, insan bilimleri ve fen bilimleri gibi disiplinlere dayalı konu ağırlıklı bir müfredatın öğretilmesini doğru bulur. **Esasici öğretmen**, merkezdendir, tutarlı ve doğru bilgilerle donanımlıdır. Bilgiyi aktarmada disiplini bir araç olarak kullanır. Ona göre, eğitimin temel işlevi, ulusal kültürün temel öğelerini gelecek nesillere aktarmak ve topluma uyumu sağlamaktır. Öğrencilerin yapılandırılmış içeriği özümsemesini ve meşru otoritelere saygı göstermesini önemser. Esasici öğretmen düzene, kontrole ve çalışkanlığa önem verir. Girişim, öğrenciden daha çok kendisindedir. Kendi yapıp anlattıklarını ve kitabi bilgileri öğrencilere sorar, öğrenciler de alıştırmaya ve ezber yaparak bu sorulara cevap verir. Daimici öğretmenlerden farklı olarak, esasici öğretmenler bilginin değişebileceğine inanır. Geleneksel öğretim yöntemlerini kullanır. Öğrencilerin okuma, yazma, matematik, fen, coğrafya ve teknolojiye ait akademik konu alanlarında uzmanlaşmasını bekler. **İlerlemeci öğretmenler** faydacıdır, hızla değişen toplumunun ihtiyaçlarına hitap etmeye çalışır. Öğrenme-öğretme sürecinde rehber rolündedir. Eğitim sürecini, öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerine göre düzenler. Bireysel farklılıkları dikkate alarak, öğrencinin

merkezde olduğu bir süreç yapılandırır. Öğrencilerin bilişsel, sosyal, fiziksel ve ahlaki boyutlarda eğitilmesini önemser. Öğrencilerin ikinci elden kaynaklarla yetinmeyip, kendi deneyimleriyle öğrenmesini ister. Öğrencilere fırsat eşitliği sağlar. İşbirlikçi öğrenme yöntem ve teknikleriyle problem çözme ve proje yöntemini sıkça kullanır. Öğrencilere, problemleri bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak çözmeyi öğretir. Okulu, yaşamın kendisi olarak görür. Öğrencilerin temel olarak iyi olduğuna ve okulların, bu iyiliği beslemesi gereken kurumlar olduğuna inanır. **Yeniden kurmacı öğretmen** ise değişim ve reformun temsilcisidir. Hedefi, eğitim yoluyla, toplumu yeniden yapılandırmak ve topluma gerçek demokrasiyi benimsetmektir. Ona göre toplum, sürekli bir değişime ihtiyaç duyar. Yeniden kurmacı öğretmen yalnızca şimdiki zamanı değil; aynı zamanda geleceği de önemseyerek, toplumun ve dünyanın gelecekte karşılaşacağı sorunlarla ilgilenir. Özgürlük ve kendini gerçekleştirme değerlerine büyük önem verir. Kültürel çoğulculuk ve çok kültürlülük gibi konuları ele alır. Değerlendirme yaparken öğrencinin eleştirel, analitik ve bilimsel düşünme becerilerini ölçer (Aydoğdu, 2008; Cevizci, 2012; Çelik, 2006; Demirel, 2007; Duman ve Ulubey, 2008; Ebert ve Culyer, 2010; Ergün, 2009; Erişen, 2004; Gutek, 2006; Harmon ve Jones, 2005; Karadağ, Baloğlu ve Kaya, 2009; Öztürk, 2011; Segall ve Wilson, 2004; Sönmez, 2008; Sönmez, 2011; Tuncel, 2002; Tuncel, 2004; Tuncel, 2012).

Yukarıda bahsedilen eğitim felsefeleri, öğretmen adaylarının, başka bir deyişle geleceğin öğretmenlerinin kapasitelerini, neyi nasıl başarabileceklerini, amaç ve fikirlerini, ihtiyaç ve isteklerini yansıtabilir (Tozlu, 2006). Bu yansımaları yakalayabilmek, özellikle de geleceğin öğretmenine yüklenen sorumluluklar düşünüldüğünde, önemli bir hale gelmektedir. Bu doğrultuda kullanılacak araçlardan biri metaforlardır.

Bireyin genel olarak dünyayı, dünya içerisindeki olguları ve kendi dünyalarını nasıl anladıklarını, nasıl algıladıklarını ve nasıl yapılandırdıklarını ortaya koymak için kullanılacak bir düşünme ve görme biçimi, haritalama ve modelleme mekanizması ya da zihinsel benzetmeler (Arslan ve Bayrakçı, 2006; Aydoğdu, 2008; İbret ve Aydınöz, 2011; Geçit ve Genç, 2010) olan metaforlar, iki nesne ya da kavram arasında, benzerlik ve farklılıkları kıyaslama ve birine ait deneyimi diğerine aktarma yoluyla ilişki kurularak oluşturulan mecazi yapılarıdır (Palmquist, 2001). Guerrero ve Villamil'e (2002) göre metafor, bir alana ait karmaşık yapıları anlatmak ve bu yapıları anlamayı kolaylaştıracak bilgileri, bu yapıları yansıtmak için kullanılan araçlardır. Bireyin geçmiş yaşantıları ve ön öğrenmeleriyle şekillenen metaforlar (Güven ve Güven, 2009), bir kavramı başka bir kavrama benzeterek anlatmak demektir. Başka bir deyişle metafor, X olgusunun Y olgusu gibi olduğunun açık veya örtük bir biçimde belirtilmesidir. Bu iki olgusunun birbirine benzerliği az olabilir; ama birini çok iyi tanıyan olmak, bize ikincisini daha iyi anlama olanağını sağlar (Ocak ve Gündüz, 2006; Saban, 2009). Dolayısıyla öğretmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğretmen modeliyle ilgili algı, inanç, tutum ve değerleri ile bu algı, inanç, tutum ve değerlerin altında yatan eğitim felsefeleri metaforlar aracılığıyla ortaya konabilir (Çelikten, 2006; Oğuz, 2009; Saban, 2004).

Bu araştırmanın da temel amacı; öğretmen adaylarının gelecekte nasıl bir öğretmen olacaklarıyla ilgili düşüncelerini metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- Öğretmen adayları, gelecekte olmak istedikleri öğretmen modelini hangi metaforlarla özdeşleştirmektedir?
- Öğretmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğretmen modeliyle özdeşleştirdikleri metaforlar, hangi eğitim felsefelerini yansıtmaktadır?

Yöntem

Araştırma Deseni

Araştırmada elde edilen verilerin toplanması, analizi ve yorumlanmasında, nicel ve nitel araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Nicel araştırma; deney, test, anket gibi sayısal ağırlıklı veri toplama ve ölçme tekniklerinden yararlanan, verilerin sayısal göstergelerle ifade edildiği araştırma yöntemidir (Baydar, Gül ve Akçıl, 2007). Nitel araştırmalar ise gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırmanın nicel boyutunda elde edilen kategori ve temaların yüzde ve frekansları hesaplanmış; nitel boyutunda ise kullanılan metaforlara ait açıklamaların içerik analizi yapılmıştır.

Katılımcılar

Bu araştırma, 2011-2012 öğretim yılında, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 230 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların seçiminde, olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminde araştırmacı, erişilmesi kolay olan durumu seçer (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırmada, 37 öğretmen adayından elde edilen veri toplama araçları, yeterli veri sunmadıkları gerekçesiyle; 3 öğretmen adayından elde edilen veri toplama araçları da kullanılan metaforlara ilişkin açıklamalar, herhangi bir eğitim felsefesini yansıtmadığı gerekçesiyle değerlendirilmemiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğretmen modeline ilişkin düşüncelerini, metaforlar aracılığıyla ortaya koymak için her bir öğretmen adayına, araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan “Eğitim Felsefeleri Çerçevesinde Geleceğin Öğretmenleri: Metaforik Bir Çalışma” formu verilmiştir. Benzer araştırmalardan faydalanılarak hazırlanan bu formun uzman görüşüne sunulmuş son hali, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; öğretmen adaylarının kişisel bilgilerini (cinsiyet, okuduğu sınıf ve ana bilim) belirtmeleri; ikinci bölümde ise öğretmen adaylarının, gelecekte olmak istedikleri öğretmen modeline ilişkin “Gelecektegibi bir öğretmen olmak istiyorum” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Son

olarak, öğretmen adaylarından kullandıkları metaforu neden kullandıklarını açıklamaları için “Çünkü.....” kısmını doldurmaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Nicel ve nitel verilerin analizinde, Saban’ın (2009) da çalışmasında izlediği aşağıdaki basamaklara uyulmuştur:

Kodlama ve ayıklama aşaması. Bu aşamada, katılımcıların kullandığı metaforların alfabetik sıraya göre bir listesi yapılmıştır. Bunun için, öğretmen adaylarının metafor imgesi kullanıp kullanmadığına bakılmıştır. Metafor imgesi içermeyen formlar ayıklanmış ve kullanılan metafor imgeleri tek tek kodlanmıştır. Bu kapsamda 37 adet form elenmiş, öğretmen adaylarına sırasıyla Ö1, Ö2, Ö3,....., Ö190 kodları verilmiştir.

Örnek metafor imgesi derleme aşaması. Kodlama ve ayıklama aşaması bitince toplam 193 adet geçerli metafor imgesi elde edilmiştir. Veri toplama aracındaki öğretmen adaylarının açıklamaları incelenerek, örnek metafor ifadeleri seçilmiştir. 193 adet metaforu en iyi ifade eden açıklamalarla örnek bir metafor listesi oluşturulmuştur. Bunun amacı; yapılacak kategorilendirmelerde, bu açıklamaları kaynak olarak kullanmak ve veri analiz sürecini geçerli kılmaktır. Buna ek olarak, üretilen metafor imgesini, kimin kullandığına dair kişisel bilgiler ve üretilen metaforlar; metafor ifadesinin yanında parantez içerisinde verilmiştir.

Kategori geliştirme aşaması. Oluşturulan kategorilerde, araştırmanın amacına uygun olarak dört eğitim felsefesi (daimicilik, esasicilik, ilerlemecilik, yeniden kurmacılık) temel alınmıştır. Öncelikle, araştırmacılar tarafından bu eğitim felsefelerini yeterli bir biçimde yansıtacak anahtar kelimeler tespit edilmiştir. Daha sonra, her katılımcının gelecekte olmak istediği öğretmen modeline ilişkin kullandığı metafora yönelik olarak yaptığı açıklamalar, daha önceden belirlenmiş anahtar kelimelerle ilişkilendirilmiştir. Böylece katılımcıların kullandığı metaforlar, en uygun olan eğitim felsefesi kategorisine yerleştirilmiştir. Birden fazla eğitim felsefesine ait açıklamanın veya anahtar kelimenin bulunduğu durumlarda, metaforların uygun kategorilere yerleştirilmesi için kullanılan metaforun ve yapılan açıklamaların ağırlıklı olarak hangi eğitim felsefesini yansıttığı dikkate alınmıştır.

Geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması. Bu çalışmada, araştırma sonuçlarının geçerliğini sağlamak amacıyla veri analiz süreci (özellikle dört kavramsal kategoriye nasıl ulaşıldığı) ayrıntılı bir şekilde açıklanmış ve 193 adet metaforu en iyi temsil eden metafor imgeleri bir araya getirilerek, bu imgelerin tümüne bulgular kısmında yer verilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için iki araştırmacı tarafından yapılan kategorilendirmeler karşılaştırılmıştır. Görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilerek, araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman’ın (1994) formülü (Güvenirlilik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmanın güvenirlilik hesaplaması %83 olarak belirlenmiştir. Bu durumda, bu çalışma kapsamında yapılan kategorilendirmelerin güvenilir olma ölçütünü karşıladığı söylenebilir.

Nicel veri analizi için verileri SPSS paket programına aktarma aşaması: 193 adet metaforun belirlenmesi ve bu metaforların oluşturduğu 4 kavramsal kategorinin geliştirilmesinden sonra, tüm veriler SPSS istatistik programına aktarılmıştır. Bu işlemlerden sonra metafor ve kategorileri temsil eden katılımcı sayısı ve katılımcıların kişisel özelliklerine ilişkin frekans (f) ve yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır.

Bulgular

Öğretmen Adaylarının Oluşturduğu Metaforlar

Öğretmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri ğretmen modelini açıklamak için kullandıkları metaforlar, Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1
Öğretmen Adaylarının Oluşturduğu Metaforlar

metafor	f	metafor	f	metafor	f
Ağaç	1	Dost	3	Kutup yıldızı	2
Ağustos böceği	1	Dünya	1	Mevlana	2
Anne	8	Efendimiz	4	Mimar	1
Ansiklopedi	1	Elmas	2	Mum	3
Antrenör	1	Evliya	1	Müdür	1
Arı	1	Evren	1	Mühendis	1
Arkadaş	6	Fener	1	Nil nehri	1
Aslan	3	Filozof	9	Okyanus	2
Atatürk	1	Fotokopi	1	Orkestra şefi	1
Ay	5	Gökkuşluğu	2	Papatya	1
Ayna	2	Gül	1	Pusula	2
Baba	1	Güneş	20	Rehber	4
Bahçıvan	8	Hakim	1	Ressam	3
Balıkçı	1	Harita	1	Rüzgâr	1
Bilgin	1	Hayat	1	Sarmaşık	1
Bilgisayar	3	Heykeltıraş	3	Su	4
Çalığışu	8	Işık	5	Şems	1
Çiçek	3	İnşaat ustası	1	Şemsiye	1
Çiftçi	4	İnternet	2	Teknik direktör	1
Çocuk	1	Kahin	2	Teknoloji	1
Dağ	2	Kandil	1	Toprak	3
Danışman	1	Kardelen	1	Vitamin	1
Değirmen	1	Karınca	5	Yağmur	1
Deniz feneri	1	Karpuz	1	Yaşam koçu	1
Dernek	3	Kitap	3	Yıldız	5
Devrim	1	Kral	6		
TOPLAM					193

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının, gelecekte olmak istedikleri öğretmen modelini 77 farklı metaforla özdeşleştirdiği ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğretmen modelini en çok “güneş (%38.6), filozof (%17.37), bahçıvan (%15.44), anne (%15.44), çalığışu (%15.44), kral (%11.58), arkadaş (%11.58), karınca (%9.64), yıldız (%9.65) ve ışık (%9.65)”

metaforlarıyla özdeşleştirdiği görülmektedir. Bununla birlikte öğretmen adayları, gelecekte olmak istedikleri öğretmen modelini “ay, şems, Mevlana, filozof, gökkuşağı, yağmur, yaşam koçu, şemsiye, fener, fotokopi” gibi metaforlarla da özdeşleştirmiştir. Öğretmen adaylarının, gelecekte olmak istedikleri öğretmen modelini “anne, baba, Mevlana, Efendimiz, rehber” gibi metaforlarla özdeşleştirmelerinden yola çıkarak, öğretmenlik mesleğinde kendilerine model aldıkları bireylerin özelliklerini ön plana çıkardıkları söylenebilir. “Antrenör, teknik direktör, yaşam koçu, mimar, mühendis, filozof” gibi metaforlar ise öğretmenlik mesleğinin toplumdaki rolleri ile ilişkilendirilebilir.

Bu çalışmada elde edilen geçerli 193 metafordan 3’ü, temel eğitim felsefelerinden herhangi birinin özelliğini yansıtmadığı için herhangi bir kategori başlığı altında yer almamıştır.

Öğretmen Adaylarının Oluşturduğu Metaforların Eğitim Felsefelerine Göre Kategorileştirilmesi

Öğretmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğretmen modelini açıklamak için kullandıkları metaforların eğitim felsefelerine göre kategorileştirilmesi Tablo 2’de gösterilmiştir.

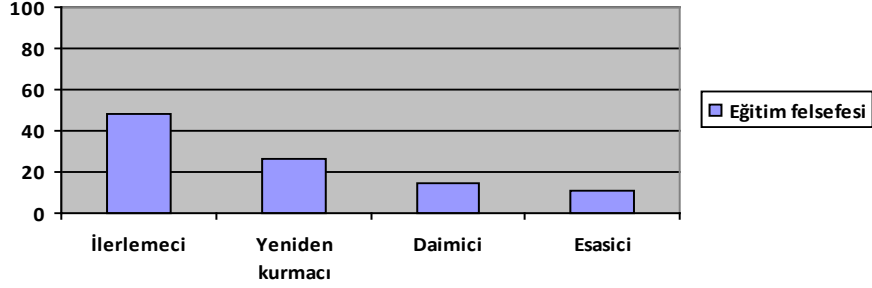
Tablo 2

Öğretmen Adaylarının Oluşturduğu Metaforların Eğitim Felsefelerine Göre Kategorileştirilmesi

Kategoriler	<i>f</i>	%
Geleceğin İlerlemeci Öğretmenleri	92	48.42
Geleceğin Yeniden Kurmacı Öğretmenleri	50	26.32
Geleceğin Daimici Öğretmenleri	28	14.74
Geleceğin Esasici Öğretmenleri	20	10.53
TOPLAM	190	100

Tablo 2 ve Şekil 1’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının oluşturduğu metaforların %48.42’si geleceğin ilerlemeci öğretmenlerini, %26.32’si geleceğin yeniden kurmacı öğretmenlerini, %14.74’ü geleceğin daimici öğretmenlerini ve %10.53’ü geleceğin esasici öğretmenlerini yansıtmaktadır. Bu oranlar Şekil 1’de grafik halinde de gösterilmiştir.

Şekil 1. Öğretmen Adaylarının Oluşturduğu Metaforların Eğitim Felsefelerine Göre Kategorileştirilmesi

Geleceğin İlerlemeci Öğretmenleri

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre geleceğin ilerlemeci öğretmenleri kategorisi altında, 92 öğretmen adayının oluşturduğu 47 metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3
Geleceğin İlerlemeci Öğretmenleri Kategorisi

metafor	f	metafor	f	metafor	f
Anne	5	Dağ	1	Karınca	1
Antrenör	1	Danışman	1	Kutup Yıldızı	2
Arı	1	Değirmen	1	Mevlana	1
Arkadaş	5	Deniz Feneri	1	Nil Nehri	1
Aslan	1	Dernek	1	Okyanus	1
Atatürk	1	Dost	2	Orkestra Şefi	1
Ay	4	Efendimiz	4	Pusula	2
Ayna	2	Fener	1	Rehber	3
Baba	1	Filozof	6	Rüzgâr	1
Bahçıvan	1	Gökkuşığı	2	Su	1
Balıkçı	1	Gül	1	Toprak	1
Bilgisayar	1	Güneş	13	Vitamin	1
Çalığışu	3	Hâkim	1	Yağmur	1
Çiçek	1	Harita	1	Yaşam Koçu	1
Çiftçi	2	Hayat	1	Yıldız	2
Çocuk	1	Işık	4		
TOPLAM					92

Tablo 3'e göre öğretmen adayları, geleceğin ilerlemeci öğretmenleri kategorisi altında güneş (%14.13), filozof (%6.52), anne ve arkadaş (%5.43), ay, ışık ve Efendimiz (%4.35), çalığışu ve rehber (%3.26), ayna, çiftçi ve dost (%2.17), Mevlana, vitamin ve yaşam koçu (%1.09) gibi metaforlar oluşturmuştur. Bu metaforlar dışında, öğretmen adayları gelecekte olmak istedikleri ilerlemeci öğretmen modelini Atatürk, Nil nehri, rüzgâr, orkestra şefi ve yağmur gibi ilginç metaforlarla da açıklamıştır. Öğretmen adaylarının geleceğin ilerlemeci öğretmenleri kategorisi altında oluşturduğu bazı metaforlar ve bu metaforlara ilişkin açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Ö3 kodlu öğrenci (erkek, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği, 4. Sınıf) efendimiz metaforunu şu cümlelerle açıklamıştır; “Efendimiz insanların en kamil olanı ve rol model açısından en güzel örnektir. Yapmadığı hiçbir şeyi insanlara öğütlemeyi. İlk önce kendisi uygular sonra insanların uygulamasını beklerdi. Eğitimde de rol modelin önemli olduğunu düşünüyorum. Bu açıdan efendimiz (sav) i kendime örnek alarak onun gibi öğretmen olmak istiyorum”. Öğretmen adayı bu cümlelerle ilerlemeci öğretmenin model olma özelliğini ön plana çıkarmıştır.

Ö5 kodlu öğrenci (kadın, fen bilgisi) “*Öğretmen olacağımız için kapıma her türden öğrenci gelecektir. Bizler bu öğrencilerin duygu ve düşüncelerine hitap etmemiz gerekir. Her bir öğrencinin anlayış ve kavrayışı farklı olacaktır. Kimi öğrenci bir konuyu hemen anlarken kimi öğrencide geç anlayacaktır. Bu yüzden ki öğrencilerin her biri bana göre farklı rengi yansıttığı için bu renklere uygun yol gösterici bir öğretmen olmak gerekir.*” açıklamalarını, gökkuşağı metaforunu açıklamak için yapmıştır. Bu açıklamalarda yer alan bireysel farklılıkların önemsenmesi gerektiği vurgusu ilerlemeci eğitimin de vurguları arasında yer almaktadır.

Ö16 kodlu öğrenci (erkek, okul öncesi öğretmenliği, 1.sınıf) kullandığı yağmur metaforunu “*Yağmur eşittir. Herkese aynı şekilde ve şiddette yağar. Bende her öğrencime aynı şekilde davranmaya çalışacağım. Rüzgâr gibi olmayacağım. Rüzgâr kapitalisttir, zayıf olanı yıkar. Yağmur ise demokratiktir*” cümleleriyle açıklamıştır. Bu şekilde, bu öğretmen adayı ilerlemeciliğin eşitlik özelliğine değinmiştir.

Ö35 kodlu öğrenci (kadın, resim öğretmenliği, 1.sınıf) ışık metaforunu kullanmış ve bu metaforu şöyle açıklamıştır: “*Keşfedilmemiş zihinlerin ışığı olmak ve aydınlatmak istiyorum. Geleceğin ışığı olan öğrencilerimizin daha refah, güzel günlere taşımak isterim.*” Öğretmen adayı bu metaforla, ilerlemeci öğretmenin rehber olma özelliğine vurgu yapmıştır.

Ö65 kodlu öğrenci (anne, kadın, tarih öğretmenliği, 4.sınıf) “*Anneler çocuklarının isteklerini, ihtiyaçlarını vb. bütün gereksinimlerini bilirler. Ben de öğrencilerime bir anne gibi yaklaşip onları incitmeden yaklaşmaya çalışırım. Öğrencilerimin eksiklerini görüp onların yerini doldurmaya çalışırım. Devlete ve kendilerine yararlı bir vatandaş olarak yetiştirmeye çalışırım. Bir annenin çocukları için isteyebileceği tüm güzel şeyleri öğrencilerim için isterim*” cümleleriyle ilerlemeci eğitim felsefesinde olduğu gibi öğrenci istek ve ihtiyaçlarının merkeze alındığı bir eğitim anlayışına değinmiştir.

Ö84 kodlu öğrenci (erkek, ilköğretim matematik öğretmenliği, 3. sınıf) yaşam koçu metaforunu açıklamak için “*Öğrenciler her zaman birilerine ihtiyaç duyarlar ve o anda beni yanlarında bilecekler. Hiç kimse hayatta tek başına başa çıkamaz ve onlarla birlikte bu zorluğu yeneceğiz. Benim için öğrenilmesi gereken matematik, fizik, kimya değil hayattır. Hayatı yaşamayı iyi bilmek gerekir. Çünkü hiçbir zaman yalnızlıktan ve umutsuzluktan başarı çıkmaz.*” ifadelerini kullanmıştır. Öğrencinin bu açıklamalarla, ilerlemeci eğitim felsefesine ait, eğitimi ve okulu hayatın kendisi olarak görme anlayışını benimsediği söylenebilir.

Ö102 kodlu öğrenci (erkek, kimya öğretmenliği, 2. Sınıf) çiftçi metaforunu “*Öğrencilerin kişisel bilgi ve becerileri tek bir eğitim formatı ile gerçekleştirilemez. Öğrenci kişiliğini gerçekleştirebilmesi için bütünüyle kendini tanıyabilmesi için önce kişiliğini etkileyen bütün faktörleri tam anlamıyla oturtması gerekir. Öğrenciyi bir nara benzetirsek nar içerisindeki taneler oluşmadan narın oluşması imkânsızdır. İşte bu yüzden ben öğrenciyi sadece kendi branşında değil bütün hayata hazırlamak isteyen bir öğretmen olmak isterim.*” şeklinde açıklamıştır. Öğrencinin yaptığı açıklamalardan, ilerlemeci bir anlayışla, kişiliği tek bir boyutla ele almadığı görülmektedir. Çünkü

ilerlemeci anlayışa göre kişisel bütünlük bilişsel, sosyal, fiziksel ve ahlaki boyutlardan oluşmaktadır.

Ö134 kodlu öğrenci (kadın, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği, 3.sınıf), filozof metaforunu kullanarak, “Öğrencilerimi hayata karşı hazırlamak istiyorum. Derinlemesine tecrübelerle onları kendilerine keşfetme, yönlendirme, faydalanma gibi becerileri kazandırmak istiyorum. Onlara hayata karşı durmayı, bilgece sorunlarla baş etmelerini sağlamayı öğretmek istiyorum. Sevgi ve saygı çerçevesinde bir etkileşimin olmasını istiyorum” ifadeleriyle ilerlemeci eğitim felsefesinin faydacılık, problem çözme, etkileşim gibi özelliklerine değinmiştir.

Geleceğin Yeniden Kurmacı Öğretmenleri

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre geleceğin yeniden kurmacı öğretmenleri kategorisi altında 50 öğretmen adayının oluşturduğu 28 metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4

Geleceğin Yeniden Kurmacı Öğretmenleri Kategorisi

metafor	f	metafor	f	metafor	f
Ağaç	1	Dost	1	Karınca	4
Anne	2	Dünya	1	Mum	1
Arkadaş	1	Evren	1	Papatya	1
Ay	1	Filozof	3	Rehber	1
Bahçıvan	6	Güneş	6	Su	2
Bilgi Küpü	1	Heykeltıraş	1	Teknoloji	1
Çalığışu	4	İnternet	1	Toprak	1
Çiçek	1	Kâhin	2	Yıldız	1
Dernek	2	Kandil	1		
Devrim	1	Kardelen	1		
TOPLAM					50

Tablo 4’e göre öğretmen adayları, geleceğin yeniden kurmacı öğretmenleri kategorisi altında en çok bahçıvan (%12), çalığışu ve karınca (%8), filozof (%6), anne ve su (%4) metaforlarını kullanmıştır. Bu metaforlar dışında, öğretmen adayları gelecekte olmak istedikleri yeniden kurmacı öğretmen modelini bilgi küpü, devrim, kardelen, papatya ve yıldız gibi metaforlarla da açıklamıştır. Öğretmen adaylarının geleceğin yeniden kurmacı öğretmenleri kategorisi altında oluşturduğu bazı metaforlar ve bu metaforlara ilişkin açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Ö31 kodlu öğrenci (kadın, ilköğretim matematik öğretmenliği, 2.sınıf) teknoloji metaforunu kullanarak “*Sürekli yenilenen, araştırmacı, öğrencilerin danışıp bir şeyler öğrenebileceği bir öğretmen olmak istiyorum. Durağan, monoton değil kendimi geliştiren bir öğretmen olmak istiyorum*” cümlelerini aktarmıştır. Öğretmen adayı, bu şekilde yeniden kurmacılık eğitim felsefesinin önerdiği gibi yenilenmenin önemine ve değişimin gerekliliğine değ inmiştir.

Ö67 kodlu öğrenci (erkek, kimya öğretmenliği, 4.sınıf) bilgi küpü metaforu için; “*Sistem içinde yer alan hocaların kesinlikle eskimiş bir bilim donanımına sahip olduğunu düşünüyorum. Hizmet içi öğretmen güncelleme aktiviteleri çok yetersiz ve bu çalışmaların dahi güncel bilgiden mahrum olduğunu düşünüyorum. Öğretmenlerin üniversitede ki hocaların güncellenmesi gerektiğini ve bilimi üreten insanlara bilginin temelinde neden sonucuna sahip olan insanlarca yapılması mutlak önem taşımaktadır*” cümlelerini kullanarak, yeniden kurmacılıkta yeniliğin ve bilimselliğin önemine vurgu yapmıştır.

Ö100 kodlu öğrenci (kadın, fen ve teknoloji öğretmenliği, 2.sınıf) rehber metaforunu kullanarak, “*Öğrencileri geleceğe en iyi şekilde yetiştirmek istiyorum. Çünkü şu anki öğretmenler sadece öğretimi yapıyorlar. Eğitim iki planda yapılır. Oysaki eğitim öğretimden önce gelmelidir. Eğitim verilmeden yetiştirilen bireyler ilerde toplumla uyumlu bir şekilde yaşayamaz. Toplumda sorunlu bireyler meydana gelir*” cümleleriyle yeniden kurmacılığın toplumsal yönüne dikkat çekmekte ve geleceğe yönelik planlardan bahsetmektedir.

Ö122 kodlu öğrenci (erkek, sınıf öğretmenliği, 4. sınıf) güneş metaforunu neden kullandığını “*Toplumunu aydınlatmak, öğretmenlerin birincil görevidir. Bir öğretmenin çevresini aydınlatabilmesi için; öncelikle en yakınında bulunanlara iyi bir rol model olması gerekmektedir. Şayet bunu gerçekleştiremeyen bir öğretmenin kendi hayatı çok anlamlı olmadığından başkalarına bir fayda sağlaması olanaksız olacaktır. Özellikle sınıf öğretmenlerinin, toplumu aydınlatma konusundaki rolü diğer öğretmenlere göre çok daha fazladır bunun sebebi, toplumun özellikle gelecekte kurulacak toplumun oluşturduğu çocukların iyi yetişmesi demek, iyi bir toplumun ortaya çıkması demek olacaktır.*” şeklinde açıklamıştır. Öğretmen adayı yaptığı bu açıklamalarla, toplumsal yeniden kurmacılık yönünde bir eğ ilime sahip olduğunu göstermiştir.

Ö138 kodlu öğretmen adayı (erkek, sınıf öğretmenliği, 4. sınıf) filozof metaforunu “*Filozoflar yaşama dair bilinmeyenleri sorgular, doğruyu bulmaya çalışır. Soru sormayı bilmeyen, düşünmeyi bilmeyen bireyler karanlık bir geleceğin temelini atarlar. Oysaki bir öğretmenin görevi topluma geleceğin medeni duvarlarını ören bireyler yetiştirmektir. Bunun içinse öncelikle kendi öğrencilerini sebep-sonuç ilişkisi bazında bir rehber olarak öğrencilerin öncelikle ahlaki değerlerini kazanmada bir yol açıcı olmalı öğrencilere yaşama dair bir merak uyandırmalı. Bu şekilde öğrenciler kendi kendilerine kavramları, gerçek yaşamı düşünerek ona göre düşünerek hareket edecektir.*” şeklinde açıklamıştır. Öğretmen adayı, bu açıklamalarla, gelecekte yeni ve medeni bir toplum yapılandırma için sorgulamanın önemine değ inmiştir. Bu düşünce, yeniden kurmacılık eğitim felsefesinin önemseydiği düşüncelerden biridir.

Ö157 kodlu öğrenci (erkek, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği, 1. sınıf) mum metaforunu açıklamak için “*Mum etrafı aydınlatarak her şeyi görmenizi sağlar. Onun için öğrencinin karanlık dünyasını değiştirerek yani aydınlık bir dünyaya kavuşmasını sağlamak olmalı amacımız. Aydınlık bir dünyanın öğrencisi ufku genişlemiş, hayata farklı bir pencereden bakmasını sağlar. Farklı pencereden bakarak yeni ufuk yolları yeni bilgiler keşfeder. Eğer öğretmen öğrenciye karanlık bir dünya inşa ettirirse o öğrenci hep karanlıklarda yürür ve kaybolur. Onun için öğrencinin etrafını aydınlatacak bir öğretmen adayı olarak öğrenciye aydınlık yolda yürümesini ve hep önünü görerek geleceğe emin adımlarla yürümesini sağlamak olur amacım.*” demiştir. Bu açıklamalar ağırlıklı olarak, yeniden kurmacılık eğitim felsefesini yansıtmaktadır. Çünkü yeniden kurmacılık eğitim felsefesinde olduğu gibi öğretmen adayı, daha çok gelecek vurgusunda bulunmaktadır ve var olan karanlık dünyanın yerine yeni bir dünya inşa etme gibi bir amacının olduğunu belirtmektedir.

Geleceğin Daimici Öğretmenleri

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre, geleceğin daimici öğretmenleri kategorisi altında 28 öğretmen adayının oluşturduğu 24 metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar, Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Geleceğin Daimici Öğretmenleri Kategorisi

metafor	<i>f</i>	metafor	<i>f</i>	metafor	<i>f</i>
Anne	1	Evliya	1	Mimar	1
Ansiklopedi	1	Fotokopi	1	Mühendis	1
Bahçıvan	1	Google	1	Okyanus	1
Bilgin	1	Güneş	2	Ressam	1
Bilgisayar	1	Heykeltıraş	1	Su	1
Çalığışu	1	Işık	1	Şemsiye	1
Çiftçi	1	Kitap	2	Toprak	1
Elmas	2	Mevlana	1	Yıldız	2
TOPLAM					28

Tablo 5’e göre geleceğin daimici öğretmenleri kategorisi altında, daha çok elmas, kitap ve yıldız (%7.14) metaforları kullanılmıştır. Bu metaforlar dışında, öğretmen adayları gelecekte olmak istedikleri daimici öğretmen modelini çalığışu, evliya, google, okyanus ve su gibi farklı metaforlarla da açıklamıştır. Öğretmen adaylarının geleceğin daimici öğretmenleri kategorisi altında oluşturduğu bazı metaforlar ve bu metaforlara ilişkin açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Ö105 kodlu öğrenci (erkek, ilköğretim matematik öğretmenliği,3.sınıf) okyanus metaforu için; “*Okyanus gibi büyük, engin bir bilgiye sahip olmak ve okyanus gibi her şeyi kaldırabilecek büyüklükte ve kuvvette olmak için okyanus gibi bir öğretmen olmak istiyorum*” demiştir. Bu metaforla öğretmen adayı, daimici eğitim felsefesinde olduğu gibi bilginin önemine ve bilginin güçlü olmanın ön şartı olduğuna değ inmiştir.

Ö90 kodlu öğrenci (kadın, sınıf öğretmenliği,2. Sınıf) google metaforuyla “*Öğrenci her istediğini ve ona gerekli olan her bilgiyi bulabilsin. Bana bakarak kendini geliştirisin*” diyerek öğrencinin bilgiyi pasif olarak edindiği, öğretmen merkezli bir eğitim anlayışına vurgu yapmıştır. Bu görüşler daimici eğitim felsefesini yansıtmaktadır.

Ö65 kodlu öğrenci (kadın, fen ve teknoloji öğretmenliği, 2.sınıf) kitap metaforuyla “*Kitaplar dolu doludur. Hayata ve insanlığa dair yeni şeyler kazandırır bireylere. Bu yüzden ben de bir kitap gibi gelecekte öğrencilerime hayata ve insanlığa dair yararlı bilgiler vermek isterim*” demiştir. Öğretmen adayı bu şekilde daimici eğitim felsefesinde olduğu gibi bilginin önemli olduğuna, bilgi aktarmada kitap gibi basılı eserlerin önemine değ inmiştir.

Ö182 kodlu öğrenci (kadın, coğrafya öğretmenliği, 4. Sınıf) heykeltıraş metaforunu kullanmış ve bu metaforu “*Öğrenci yontulması gereken yoğrulması gereken ya da şekil verilecek önemli bir kişidir. Size geldiğinde onu istediğiniz şekilde eğitebilmeli ve bilgilerinizi ve yaşantılarınızı aktararak gerektiği gibi yetiştirmelisiniz*” şeklinde açıklamıştır. Bu açıklama, öğretmen adayının, gelecekteki öğrencilerine, kendi bilgi ve deneyimlerini aktararak, onları potansiyelleri doğrultusunda değil; kendi istediği biçimde yetiştireceğini düşündürmektedir. Böyle bir anlayış da daimici eğitim felsefesini yansıtmaktadır.

Ö19 kodlu öğrenci (kadın, Fransızca öğretmenliği, 3. Sınıf) kullandığı toprak metaforunu açıklamak için “*Öğrencilerime verimli, donanımlı bilgiler aşulamak istiyorum. Bitki örtüsü nasıl toprağa köklerini salıp hayata karşı mücadele ediyorsa öğrencilerimin de vereceğim bilgiler ışığında gelişmelerini hayata kök salmalarını isterim*” demiştir. Bu şekilde öğretmen adayı, daimici eğitim felsefesinde olduğu gibi öğretmen merkezli, bilginin ön planda olduğu bir anlayışa sahip olduğunu göstermiştir.

Geleceğin Esasici Öğretmenleri

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre geleceğin esasici öğretmenleri kategorisi altında 20 öğretmen adayının oluşturduğu 12 metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6’ya göre geleceğin esasici öğretmenleri kategorisi altında en çok kral (%30), inşaat ustası, sarmaşık, şems ve teknik direktör (%5) ve mum ve ressam (%10) metaforları kullanılmıştır. Bu metaforlar dışında öğretmen adayları gelecekte olmak istedikleri esasici öğretmen modelini aslan, dağ, heykeltıraş, kitap ve teknik direktör gibi ilginç metaforlarla da açıklamıştır. Öğretmen adaylarının geleceğin esasici öğretmenleri kategorisi altında oluşturduğu bazı metaforlar ve bu metaforlara ilişkin açıklamalar aşağıdaki gibidir:

Tablo 6

Geleceğin Esasici Öğretmenleri Kategorisi

metafor	f	metafor	f	metafor	f
Aslan	2	Kitap	1	Ressam	2
Dağ	1	Kral	6	Sarmaşık	1
Heykeltıraş	1	Mum	2	Şems	1
İnşaat Ustası	1	Müdür	1	Teknik direktör	1
TOPLAM					20

Ö72 kodlu öğrenci (erkek, ilköğretim matematik öğretmenliği, 1. Sınıf) kral metaforunu açıklamak için “*Otorite olmadan öğrenci üzerinde belli bir baskı bir sorumluluk hissetmediği müddetçe başarıya ulaşması zor olur eğer ki öğrenci otorite boşluğunu hissettiği anda aynı eski çağlarda yaşanan kralların zayıfladıkları zamanda derebeyler bağımsızlıklarını ilan ediyorsa öğrenciler de dersi boşlar çalışma isteği kalmaz. Nasıl ki kral bütün halkına bütün ülkeye hâkimse öğretmen de bütün sınıfa hâkim olabilmelidir. Her dediğini yaptırabilmeli dediğim dedik kestiğim kestik olmalı*” cümlelerini kullanmıştır. Burada öğretmen adayı esasıcılıkta olduğu gibi otoritenin önemine değinmiştir.

Ö23 kodlu öğrenci (kadın, İngilizce öğretmenliği, 1. Sınıf), heykeltıraş metaforunu açıklamak için “*Heykeltıraş eline hiçbir şekli olmayan bir taşı alıp onu yontup şekle koyar. Öğretmen de beyni bomboş, temiz ve saf olan çocukların davranışlarını şekillendirir*” ifadelerini kullanmıştır. Öğretmen adayı, bu ifadelerle, esasici eğitim felsefesi doğrultusunda, öğretmenin aktarıcı, öğrencinin ise alıcı olduğuna vurgu yapmıştır. Öğretmen adayının taşı yontup şekle koyma ifadesi de esasici eğitimde olduğu gibi belirli bir toplumsal düzen ve uyum sağlama çabasıyla açıklanabilir.

Ö146 kodlu öğrenci (erkek, resim öğretmenliği, 2. Sınıf) ressam metaforunu şöyle açıklamıştır; “*Öğrenciyi beyaz bir tuval olarak düşünürsek ressam ne kadar yetenekliyse ortaya çıkan eserde o kadar güzeldir. Bir ressam için renk bilgisi ve fırçayı kullanmak ne kadar önemli ise bir öğretmen için de bilgi, birikimle bunu yansıtabilme becerisi o kadar önemlidir*”. Öğretmen adayı bu metaforla öğretmen merkezli bir anlayışa sahip olduğunu, bilgi ve birikimin ancak onu yapılandırabilecek biri aracılığıyla, öğretmenlerle, aktarılabilceğini, dolayısıyla esasici eğitim felsefesini yansıttığını düşündürmektedir.

Ö30 kodlu öğrenci (erkek, coğrafya öğretmenliği, 4. Sınıf) şems metaforunda “*Şems Mevlana’yı yetiştirirken her şeyi kendi kurallarına göre yapardı. Ben de öğrencilerimi yetiştirirken kendi kurallarımla yetiştireceğim*” demiştir. Öğretmen adayı bu şekilde esasici eğitim felsefesinde olduğu gibi kuralların önemine ve kendisinin de kural koyabilecek meşru bir otorite olduğuna değinmiştir.

Sonuç ve Tartış ma

Öğ retmen adaylarının gelecekte nasıl bir öğ retmen olacaklarıyla ilgili düş üncelerini, metaforlar aracılığıyla belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın sonuçlarına göre, öğ retmen adaylarının oluşturduğu metaforlar, geleceğin ilerlemeci öğ retmenleri, geleceğin yeniden kurmacı öğ retmenleri, geleceğin daimici öğ retmenleri ve geleceğin esasici öğ retmenleri kategorileri altında toplanmıştır. Ünal ve Ünal'ın (2010) yaptığı çalışmada elde ettiği “Bilgi verici öğ retmen” kategorisi, bu çalışmadan elde edilen “Geleceğin daimici öğ retmenleri” kategorisiyle; “Yararlı rehber öğ retmen” ve “Demokrat rehber öğ retmen” kategorileri ise bu çalışmada elde edilen “Geleceğin ilerlemeci öğ retmenleri” kategorisiyle örtüşmektedir. Oxford ve diğ erleri'nin (1998) çalışmasında yer alan “Kolaylaştırıcı öğ retmen” kategorisi ile Afacan'ın (2011) elde ettiği “Bireysel geliş imi destekleyici olarak fen ve teknoloji öğ retmeni” kategorileri de, bu çalışmadan elde edilen “Geleceğin ilerlemeci öğ retmenleri” kategorisiyle ilişkilendirilebilmektedir. Nikitina ve Furuoka'nın (2008) çalışmasında ulaşılmış olan “Düş ünce ve davranış kontrolörü olan öğ retmen” kategorisinin, bu çalışmada ulaşılan “Geleceğin esasici öğ retmenleri” kategorisi kapsamında değerlendirilebileceği düş ünülmektedir. Ocak ve Gündüz (2006) tarafından yapılan çalışmada elde edilen “Yenilikçi öğ retmen” kategorisi ile Saban, Koçbeker ve Saban (2006) tarafından yapılan çalışmada elde edilen “Değ iş im aracı olarak öğ retmen” kategorisi ise bu çalışmada elde edilen “Geleceğin yeniden kurmacı öğ retmenleri” kategorisiyle benzerlik göstermektedir. Öğ retmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğ retmen modeline ilişkin olarak oluşturduğu “anne” metaforu, bu çalışmada en sık tekrarlanan metaforlardan biridir. Aynı şekilde anne metaforu, Çelikten'in (2006) yaptığı çalışmada da elde edilen en popüler metaforlar arasında yer almıştır. Öğ retmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğ retmen modeline ilişkin olarak oluşturduğu metaforlardan baba, arkadaş, rehber, bahçivan, heykeltıraş gibi metaforlar, Cerit'in (2008) öğ retmen kavramıyla ilgili yaptığı çalışmasında; güneş, deniz feneri, ağaç, toprak gibi metaforlar ise Oğ uz (2009) tarafından yapılan çalışmada da elde edilmiştir. Tüm bu durumlar, öğ retmen adaylarının gelecekte nasıl bir öğ retmen olmak istedikleri yönündeki görüşlerinin, öğ retmenlikle ilgili genel algılardan etkilendiğ inin birer göstergesi olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla, gelecekte öğ retmenlerin istenen özelliklere sahip olmasının, günümüzdeki öğ retmen ve öğ retmenlik algılarının olumlu bir hale getirilmesine bağı lı olduğu söylenebilir.

Bu çalışmanın sonuçlarına göre öğ retmen adayları, gelecekte olmak istedikleri öğ retmen modeliyle ilgili metaforlarla, en çoktan en aza doğru ilerlemeci (%48.42), yeniden kurmacı (%26.32), daimici (%14.74) ve esasici (%10.53) eğitim felsefelerine eğ ilimli olduklarını göstermiştir. Çetin, İlhan ve Arslan (2012) tarafından yapılan çalışmanın bulgularına göre ise öğ retmen adayları, çağ daş eğitim felsefeleri olarak kabul edilebilecek ilerlemeci ve yeniden kurmacı eğitim felsefelerinden, geleneksel eğitim felsefeleri olan daimici ve ilerlemeci eğitim felsefelerine daha çok eğ ilim göstermektedir. Bu farklılık, öğ retmen adaylarının var olan durum açısından daha çok geleneksel eğitim felsefeleriyle şekillenmiş lisans öncesi eğitim uygulamalarından,

gelecek açısından ise kendilerine verilen lisans eğitimlerinde sıklıkla yapılan çağdaş eğitim felsefelerine yönelik vurgulardan etkilenmiş olma ihtimalleriyle açıklanabilir. Bu durum, eğitim fakültelerindeki lisans eğitimlerinin, mesleki açıdan ve günümüz eğitim programları açısından gerekli felsefi yaklaşımları vurgulama konusunda başarılı olduğu anlamına gelmektedir. Ancak yine de temel ve orta öğretimleri açısından, geleneksel eğitim felsefeleriyle şekillenmiş bir eğitim sisteminden geçmiş öğretmen adaylarının, sadece yükseköğretimde kendilerine yapılan vurgularla, çağdaş eğitim felsefelerini hayata geçirmelerinin güç olacağını da belirtmek gerekmektedir. Bu güçlüğü üstesinden gelmenin en önemli yollarından birinin, lisans eğitimleri boyunca, kendilerine çağdaş eğitim felsefeleri olan ilerlemecilik ve yeniden kurmacılığa yönelik vurgular yapılmasının yanı sıra öğretmen adaylarının çokça uygulama yapmalarının da sağlanmasıdır.

Doğanay ve Sarı'nın (2002) yaptığı çalışmada, ilköğretim öğretmenlerinin kendi felsefelerine ilişkin en düşük düzeydeki algılarının, idealizm felsefesiyle ilgili olduğu ortaya çıkmıştır. İdealizmin esasici eğitim felsefesine yön verdiği düşünülünce, bu bulgunun, bu çalışmadan elde edilen esasici öğretmen kategorisinin en düşük oranda metafor içerdiği bulgusunu desteklediği söylenebilir. Ekiz (2005) yaptığı çalışmada, 1. sınıf öğrencilerinin daha çok daimicilik ve esasicilik; 4. sınıf öğrencilerinin ise daha çok ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık eğitim felsefelerini benimsediğini tespit etmiştir. Bu çalışmada ise öğretmen adaylarının genel olarak, daha çok ilerlemeci ve yeniden kurmacı eğitim felsefesi anlayışına sahip olduğu saptanmıştır. Üstüner'in (2008) yaptığı çalışmada öğretmenlerin en fazla daimici eğitim felsefesini benimsediği; bu çalışmada ise öğretmen adaylarının en çok ilerlemeci eğitim felsefesini benimsediği ortaya çıkmıştır. Bu durumun, eğitim sistemimizin gelecekteki durumu ve 21. yüzyılın gereklilikleri açısından umut vaat edici olduğu söylenebilir.

Öneriler

Bu araştırmadan elde edilen bulgulardan yola çıkarak bazı öneriler getirilmiştir. Buna göre öğretmen adaylarının gelecekte olmak istedikleri öğretmen modelini düşünsel anlamda oluşturmalarına yönelik ortamlar kurulmalıdır. Öğretmen adaylarının, günümüz öğretim programlarında temel alınmış olan ilerlemeci eğitim felsefesini ve yeni bir dünya düzeni oluşturmalarına yardımcı olacak yeniden kurmacılık eğitim felsefesini daha çok benimsemeleri sağlanmalıdır. Öğretmen adaylarının zihinlerinde yer alan geleceğe yönelik çağdaş eğitim felsefelerini benimsemiş öğretmen modellerinin gerçek hayatta karşılık bulabilmesi için, lisans eğitimlerinde, ilerlemeci ve yeniden kurmacı eğitim uygulamalarına sıklıkla yer verilmelidir. Mevcut öğretmen ve öğretmenlik algıları iyileştirilerek, geleceğe yönelik öğretmenlik modeli algıları olumlu bir hale getirilmelidir. Bunun için öğretmenlik mesleğinin prestiji arttırılmalı, olumlu öğretmen modelleri Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelerin ortak çalışmalarıyla ön plana çıkarılmalıdır. İleriki dönemlerde yapılacak çalışmalarda öğretmen adaylarının gelecekteki mesleki durumlarına ilişkin görüşleri, felsefi bakış açısının yanı sıra; sosyolojik, politik ve ekonomik bakış açılarıyla da incelenmelidir.

Kaynakça

- Afacan, Ö. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının “fen” ve “fen ve teknoloji öğretmeni” kavramlarına yönelik metafor durumları. *E-Journal Of New World Sciences Academy*, 6(1), 1242-1254.
- Altunay, E., & Yalçınkaya, M. (2011). Öğretmen adaylarının bilgi toplumunda değerlere ilişkin görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 17(1), 5-28.
- Arslan, M. M., & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, 100-108.
- Aybek, B. (2007). Eleştirel düşünmenin öğretiminde öğretmenin rolü. *Bilim Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 7(2), 1-12.
- Aydın, R., Şahin, H., & Topal, T. (2008). Türkiye’de ilköğretime sınıf öğretmeni yetiştirmede nitelik arayışları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(2), 119-142.
- Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin sahip oldukları okul algıları ile ideal okul algılarının metaforlar (mecazlar) yardımıyla analizi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 61-82.
- Baydar, M. L., Gül, H., & Akçıl, A. (2007). *Bilimsel araştırmanın temel ilkeleri*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi.
- Celep, C. (2004). Meslek olarak öğretmenlik. C. Celep (Ed.) içinde, *Meslek olarak öğretmenlik* (ss. 23-49). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712.
- Cevizci, A. (2012). *Eğitim felsefesi* (2. baskı). Ankara: Say Yayınları.
- Çelik, F. (2006). Türk eğitim sisteminde hedefler ve hedef belirlemede yeni önlemler. *Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(11), 1-15.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 1-7.
- Çelikten, M., Şanal, M., & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Çermik, H., & Turan, E. (1997). Geleceğin öğretmeni: Filozof sosyal işçi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 105-107.
- Çetin, B., İlhan, M., & Arslan, S. (2012). Öğretmen adaylarının benimsedikleri eğitim felsefelerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 5(5), 149-170.
- Demirel, Ö. (2007). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme* (10. baskı). Ankara: Pegema Yayıncılık.

- Doğanay, A., & Sarı, M. (2002). İlköğretim öğretmenlerinin sahip oldukları eğitim felsefelerine ilişkin algılarının değerlendirilmesi “öğretmenlerin eğitim felsefeleri”. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(3), 321-337.
- Duman, B., & Ulubey, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının benimsedikleri eğitim felsefelerinin öğretim teknolojilerini ve interneti kullanma düzeylerine etkisi ile ilgili görüşleri. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 95-114.
- Ebert, E. S., & Culyer, R. C. (2010). *School: An introduction to education* (2. baskı). United States of America: Wadsworth Cengage Learning.
- Ekiz, D. (2005). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitim felsefesi akınlara ilişkin eğilimlerinin karşılaştırılması. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 1-11.
- Ergün, M. (2009). *Eğitim felsefesi* (2. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Erişen, Y. (2004). Eğitimin felsefi temelleri. Ş. Ş. Erçetin (Ed.) içinde, *İlk günden başöğretmenliğe* (ss. 22-30). Ankara: Asil Yayınları.
- Geçit, Y., & Gençer, G. (2010). Sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize Üniversitesi örneği). *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19.
- Gutok, G. L. (2006). *Eğitime felsefi ve ideolojik yaklaşımlar* (3. basım). (N. Kale, Çev.). Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Guerrero, M. C. M., & Villamil, O. S. (2002). Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning. *Language Teaching Research*, 6(2), 95-120.
- Güven, B., & Güven, S. (2009). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde metafor oluşturma becerilerine ilişkin nicel bir inceleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 503-512.
- Harmon, D. A., & Jones, S. T. (2005). *Contemporary education issues: Elementary education a reference handbook*. California: ABC-CLIO.
- İbret, B. Ü., & Aydınöz, D. (2011). İlköğretim II. kademe öğrencilerinin “dünya” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 85-102.
- Karadağ, E., Baloğlu, N., & Kaya, S. (2009). Okul yöneticilerinin eğitim felsefesi akımlarını benimseme düzeylerine ilişkin ampirik bir çalışma. *Kayı-Uludağ Üniversitesi Felsefe Dergisi*, 12, 181-200.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Thousand Oaks, California: Sage Publications.
- Millî Eğitim Temel Kanunu. (1973). T. C. Resmi Gazete, 1739, 24 Haziran 1973.
- Muşta, M. C. (2006). Eğitimin dört boyutu. A. M. Sünbül (Ed.) içinde, *Öğretmenin dünyası* (ss. 23-49). Ankara: Odunpazarı Belediyesi Yayınları.
- Nikitina, L., & Furuoka, F. (2008). “A language teacher is like...”: Examining malaysian students’ perceptions of language teachers through metaphor analysis. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 5(2), 192-205.

- Ocak, G., & Gündüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *Afyonkarahisar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 1-18.
- Oğuz, A. (2009). Öğretmen adaylarına göre ortaöğretim öğretmenlerini temsil eden metaforlar. *Milli Eğitim Dergisi*, (182), 36-56.
- Oxford, R. L., Tomlinson, S. Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R. Z., Ssleh, A., & Longhini, A. (1998). Clashing metaphors about classroom teachers: Toward a systematic typology for the language teaching field. *System*, 26, 3-50.
- Öztürk, F. (2011). Eğitimin felsefi temelleri. Y. Özden & S. Turan (Eds.) içinde, *Eğitim Bilimine Giriş* (ss. 125-147). Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Palmquist, R. A. (2001). Cognitive style and users' metaphors for the web: An exploratory study. *The Journal of Academic Librarianship*, 27(1), 24-32.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saban, A., Koçbeker, B. Nazlı., & Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 461-522.
- Seferoğlu, S. S. (2001). Sınıf öğretmenlerinin kendi mesleki gelişimleriyle ilgili görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 149, 12-18.
- Segall, W. E., & Wilson, A. V. (2004). *Introduction to education: Teaching in a diverse society* (2. baskı). United States of America: Rowman & Littlefield Publishers.
- Sönmez, V. (2008). *Eğitim felsefesi* (8. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2011). *Eğitim felsefesi* (10. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Temel Eğitime Destek Projesi. (2006). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*. 08.05.2012 tarihinde <http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/otmg/Yeterlikler.pdf> adresinden alınmıştır.
- Tozlu, N. (2006). Felsefe ve eğitim. A. Solak (Ed.) içinde, *Felsefe ve eğitim* (ss. 221-262). Ankara: Hegem Yayınları.
- Tuncel, G. (2002). *Eğitim felsefelerinin sosyal bilgiler programına etkileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Tuncel, G. (2004). Öğretmenlerin kendi eğitim felsefelerini inşa etmeleri üzerine. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (10), 223-242.
- Tuncel, İ. (2012). Program geliştirmenin kuramsal temelleri. H. Şeker, (Ed.) içinde, *Eğitimde program geliştirme kavramlar yaklaşımlar* (ss. 19-70). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Tutkun, Ö. F., & Aksoyalp, Y. (2010). 21. yüzyılda öğretmen yetiştirme eğitim programının boyutları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24, 361-370.
- Ünal, A., & Ünal, E. (2008). Öğretmen ve öğrencilerin rehber öğretmeni algılamalarına ilişkin bir durum çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2),1-27.
- Üstüner, M. (2008). The comparison of the educational philosophies of turkish primary school superintendents and teachers. *Eurasian Journal of Educational Research*, 33, 177-192.
- Yeşilyurt, E. (2006). *Öğretmenlerin öğretim araç ve gereçlerini kullanma durumlarını etkileyen faktörler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zembat, R. (2010). Eğitim sisteminde öğretmen. A. Oktay (Ed.) içinde, *Eğitim bilimine giriş* (ss. 278- 300). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.